

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/121/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817205548
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8817205548.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu U. P., J., so sídlom W. XX, XXX XX S., I.: XX XXX XXX, proti žalovanému N. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXX, XXX XX N., o zaplatenie 1.966,01 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 5Csp/48/2017-96 zo dňa 14. februára 2019, takto jednodhlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutej časti, t.j. čo do povolenia zaplatenia sumy 1.521,90 Eur s prísl. v splátkach vo výške 100,- Eur mesačne a čo do výrokov o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania.

II. Stranám náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1521,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 21,90 eur od 21.3.2017 do zaplatenia, zo sumy 125 eur od 21.4.2017 do zaplatenia, zo sumy 125 eur od 21.5.2017 do zaplatenia, zo sumy 125 eur od 21.6.2017 do zaplatenia, zo sumy 125 eur od 21.7.2017 do zaplatenia, zo sumy 125 eur od 21.8.2017 do zaplatenia, zo sumy 125 eur od 21.9.2017 do zaplatenia, zo sumy 125 eur od 21.10.2017 do zaplatenia, zo sumy 125 eur od 21.11.2017 do zaplatenia, zo sumy 125 eur od 21.12.2017 do zaplatenia, zo sumy 125 eur od 21.1.2018 do zaplatenia zo sumy 125 eur od 21.2.2018 do zaplatenia a zo sumy 125 eur od 21.3.2018 do zaplatenia, a to všetko mu povoľuje uhradiť v 100-eurových mesačných splátkach, splatných vždy každého 25-teho dňa toho, ktorého mesiaca k rukám žalobcu, začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod následkami straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietla.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 45%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 39, § 41, § 517 ods.

1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, § 220 ods. 2, § 282, § 232 ods. 3, 4, § 251, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobca ako banka a žalovaný ako klient uzavreli dňa 01.04.2016 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 3.000,- Eur. V ods. 1.2 Zmluvy bolo dohodnuté aj splácanie poistenia súboru A vo výške 3,52 Eur. Opakovaným upozornením zo dňa 21.02.2017 adresovaným žalovanému bol tento vyzvaný k úhrade omeškanej sumy 320,67 Eur najneskôr do 26.02.2017 s upozornením na možnosť predčasného zosplatenia úveru. Výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 26.04.2017 žiadal žalovaného uhradiť sumu 2.130,58 Eur do 06.05.2017, avšak doručenie tejto výzvy preukázané nebolo. Z predloženého prehľadu splácania vyplýva, že žalovaný do predčasného zosplatenia úveru uhradil žalobcovi sumu 1.328,10 Eur.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že nepochybne zmluva uzatvorená medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa a je potrebné naň aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje údaj o špecifikácii splátok a údaj o predpokladoch výpočtu RPMN. Ďalej uviedol, že v zmluve je tiež nesprávne uvedená výška RPMN, kedy v zmluve bolo uvedené, že RPMN je vo výške 21,39% a súd dospel k výpočtu 18,95% ročne, pričom podľa názoru súdu do RPMN malo byť zahrnuté poistné a teda aj do celkových nákladov, pretože nešlo o doplnkovú službu. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca mal tak iba nárok na vrátenie istiny úveru bez úroku. Úhrady žalovaného predstavovali sumu 1.328,10 Eur, preto súd zaviazal žalovaného na úhradu nesplatennej istiny v sume 1.521,90 Eur) a vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu zamietol. Tým, že žalovaný neuhradil dlžnú sumu riadne a včas, dostal sa do omeškania s plnením peňažného dluhu a žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru malo dôjsť ku dňu 26.04.2017, avšak žalobca žiadnym dôkazom nepreukázal, že sa takýto prejav dostal do dispozičnej sféry žalovaného, preto zaviazal žalovaného na úhradu úroku z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých splátok istiny pôžičky, a to vo výške 5% ročne, ktorá je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády. Vzhľadom na finančné možnosti žalovaného, súd žalovanému povolil uspokojiť nárok žalobcu v priemerných splátkach po 100,- Eur mesačne. Príjem žalovaného predstavuje 800 - 850 Eur mesačne, žalovaný žije v podnájme v Q. za ktorý mesačne hradí cca 300,- Eur a ako osobitné výdavky uviedol zhoršený zrak, z toho dôvodu má jednorazové výdavky na okuliare až do výšky 400,- Eur. Splácanie dluhu nepresiahne 36 mesiacov a žalobca vzhľadom na priznanie nároku na úrok z omeškania nebude takýmto rozhodnutím nijako dotknutý.

5. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcov úspech predstavoval 72,63% a neúspech 27,37% a po odpočítaní neúspechu žalobcu od jeho úspechu žalobcovi vznikol nárok na úhradu trov konania v pomere 45,26% = 45%, pričom uvedenú náhradu mu súd aj priznal. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to proti zamietavému výroku a proti priznaniu možnosti splácať dlžnú sumu v pravidelných mesačných splátkach. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Uviedol, že všetky predpoklady použité na výpočet RPMN v zmluve uvedené sú, a ide o nasledovné: výška úveru, dátum prvej splátky, dátum poslednej splátky, termín splatnosti splátky, úroková sadzba, anuitná splátka, poplatok za poskytnutie úveru a dátum zmluvy. Poukázal na to, že zákon nepožadoval a ani v súčasnosti nepožaduje uvádzať v zmluve konkrétny matematický výpočet RPMN a nepožadoval ani predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne v zmluve označovať. K argumentu, že RPMN je vypočítaná nesprávne uviedol, že celkové náklady spotrebiteľa zodpovedajú násobku počtu splátok, výšky splátok a súčtu s poplatkom za poskytnutie úveru, čo je v súlade s § 9 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch. K možnosti žalovaného zaplatiť dlžnú sumu v mesačných splátkach uviedol, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav týkajúci sa možnosti žalovaného uhradiť dlžnú pohľadávku, a z vykonaného dokazovania nemohol adekvátnym spôsobom posúdiť komplexne pomery žalovaného.

Zdôraznil, že oprávnenie súdu priznať plnenie v splátkach je výnimočné oprávnenie a každá takáto výnimka sa považuje za osobitnú výhodu dlžníka, ktorá nesmie neprimerane zasahovať do právoplatne priznaných práv veriteľa. Poukázal na to, že vzhľadom na čas od podania žaloby na súd mal žalovaný možnosť prejavíť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať a tým preukázať, že mohol priebežne peňažný dlh splácať aspoň v takej výške, ktorá bola primeraná jeho finančným možnostiam. Namietal, že z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, že by žalovaný na preukázanie svojich tvrdení predložil akékoľvek dôkazy. Ďalej poukázal aj na početné rozhodnutia krajských súdov v obdobných veciach. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

11. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Táto odvolacia námietka naplnená nebola.

12. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

13. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného doplní nižšie uvedené.

14. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o splátkovom úvere v zmysle § 4 ods. 2 písm. k) o spotrebiteľských úveroch, je ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), ktorej uvedenie a uvedenie predpokladov na jej výpočet má za následok, že tento úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. RPMN predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie nákladov na úver a spotrebiteľom pomáha tento údaj spoznať, aké všetky náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. Tým, že celkové náklady sú vyjadrené v percentuálnych bodoch, zjednodušuje sa tým spotrebiteľovi porovnanie obdobných produktov na finančnom trhu a tak aj výber úveru, pre toho - konkrétneho spotrebiteľa najvýhodnejšieho. Zároveň uvedenie všetkých predpokladov výpočtu RPMN umožňuje tak spotrebiteľovi ako aj súdu zistiť, na základe čoho dospel veriteľ (dodávateľ) k výsledku o konečnej výške RPMN, a či je výpočet RPMN správny, nakoľko aj nesprávne uvedenie RPMN zo strany dodávateľa (veriteľa) je klamaním spotrebiteľa a hľadá sa na neho, akoby RPMN nebolo uvedené (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. z. 20Co/230/2014 zo dňa 19.11.2015).

16. Odvolací súd zdôrazňuje, že údaj o RPMN je jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údají o RPMN sa v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“) musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje len uvedenie výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Odvolací súd preto zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokovej sadzby a prípadných poplatkov. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008, a to v článku 10 odsek 2 písm. g) cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery“.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi sporovými stranami neobsahuje všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN, čo spôsobuje v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, ako už správne uviedol súd prvej inštancie. Vzhľadom na to, že len samotná absencia uvedených predpokladov potrebných na výpočet RPMN má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, odvolací súd sa absenciou ďalších náležitostí uvedených súdom prvej inštancie nezaoberal.

18. K namietanému povoleniu možnosti zaplatiť uloženú sumu v splátkach vo výške 100,- Eur mesačne odvolací súd poukazuje na pomery žalovaného, ktoré súd prvej inštancie dostatočne zistil a uviedol ich aj v odôvodnení rozhodnutia. Z výsluchu žalovaného vyplynulo, že tento je zamestnaný s pravidelným mesačným príjmom, nemá vyživovaciu povinnosť, je slobodný, žije v podnájme v Q., rodičom prispieva iba sporadicky cca 100,- Eur ročne a osobitné výdavky sú spojené v súvislosti so zdravotným stavom, pretože má zhoršený zrak. Vzhľadom na uvedené, preto nebolo možné zaviazať žalovaného na zaplatenie uloženej sumy v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, ako to požadoval žalobca, pretože by to ohrozilo žalovaného. Odvolací súd poukazuje tiež na to, že aj v úverovej zmluve zmluvné strany dohodli splátku vo výške 143,59 Eur mesačne, teda rozdiel medzi mesačnými splátkami v rozhodnutí súdom prvej inštancie a mesačnými splátkami v úverovej zmluve nie je výrazný a možno ho považovať za zanedbateľný.

19. Odvolací súd dáva do pozornosti ešte skutočnosť, že v predmetnom prípade žalovaný na pojednávaní požiadal o povolenie splácať uloženú sumu v splátkach primeraných jeho majetkovej situácii. Keďže tieto tvrdenia uviedol žalovaný na pojednávaní, na ktoré bol riadne predvolaný aj žalobca, tento mal možnosť na tieto tvrdenia reagovať. To, že sa žalobca rozhodol nezúčastniť sa na pojednávaní (pričom sa vopred písomne ospravedlnil), je jeho slobodné rozhodnutie, avšak musel si byť vedomý, že tým sa vzdáva možnosti reagovať na vývoj procesnej situácie, ktorý nastane na pojednávaní, vrátane možnosti reagovať na tvrdenia žalovaného. Pokiaľ teda žalobca nespochybnil tvrdenia žalovaného, súd prvej inštancie postupoval správne, keď tvrdenia žalovaného uvedené na pojednávaní považoval za dostačujúce pre osvedčenie jeho príjmov a výdavkov na účely rozhodnutia o povolení splátok, pričom

žalobca v podanom odvolaní neuviedol relevantné dôvody, prečo povolenie splácať úver v mesačných splátkach je nesprávne.

20. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

21. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 C.s.p. rozsudok v napadnutej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 262 ods. 2 C.s.p. tak, že stranám sporu nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú, ani si ich neuplatnil. V odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takeého rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp.zn. 6Cdo/544/2015.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).